

nuya geniş yer verdiği bildiriliyor.

Haberi manşetinde veren FİLELEFTHEROS gazetesi, Merkezi Cezaevinde

zaevi yetkilileri ile Rum polisinin cezaevi sahası içinde saklı iki el bombası ile başka patlayıcı madde bulunduğunu haber veriyor.

na getirildiğini ve seçkin Rum polis kuvvetlerinin, uzmanların da yardımı ile bölgede yoğun aramaya (Devamı Sayfa 7'de)

mento Heyetinin 2-9 Kasım tarihleri arasında Fransa'yı ziyaret edeceğini bildiriyorlar.

ram var. Lefkoşa'da yayımlanan İngilizce 'The Cypriot' (Kıbrıslı) gazetesinin 23 Mart 1947 tarihli sayısında, 27 Mart tarihinde adaya gelmesi beklenen 15. vali

(Devamı Sayfa 7'de)

Kıbrıslı Rum Şairler..

Mehmet YAŞIN

-3-

■ ELİ PEONİDU: "NEREDE SAVAŞ VARSA, ŞİİR ORADA TÜM DİLLERİ, TÜM İRKLARİ, TÜM DİNLERİ KORUYAN VE SARAN PİRİL PİRİL BİR KALKANIN YÜKSELİŞİNİ DİLE GETİRİR... SANAT, BAŞKA HİÇ KİMSENİN GİRMEME KALKIŞMADIĞI YERLERE GİRME CESARETİNİ GÖSTERİR."

Yeryüzünün dört bucağından gelen seçkin yazarlar,

Bu toplantı yeri iki bin beşyüz yıl önceye ait olsaydı, eminim ki, Kıbrıslı şair Stassinos da kendi köşesini almış olurdu. M.Ö. VII. yüzyılda yaşayan Stassinos, 'Kıbrıslı Destan' adlı yapıtında Troya savaşında geçen olayları betimler. Şiirinin bir dizisinde zamanımıza dek süregelenleri söyler:

'Ve Zeus böyle diledi diye, Troy'da can verdi nice yiğit.'

2500 yıldan beri devam ediyor bu. Kuşaklar kuşakları izledi, yaşadılar ve öldüler. Büyük ya da küçük olsun gezegenimizde binlerce savaş patlak verdi. Ve şairlerle yazarlar ölenlerin ardından ağıtlar yakıldılar. Daha üç yıl önce,

benim küçük adam, Kıbrıs, Venüs'ün doğduğu ülke de bir savaş meydanıydı. Bu öyle büyük bir savaş değildi, ne de uzun sürdü; topu topu bir ay. Yine de bu kısacık zaman dilimi, ölümler ve kayıplarla bize 6000 kurban vermeye yetti; 9000 kilometre karelik bir adacıkta, nüfusun üçte biri demek olan 200000 göçmen yaratmaya yetti.

Elbette bu, Kıbrıs'ın başına gelmiş ilk savaş belası değildi. Onun tüm dramatik tarihi, savaşların ve de yabancı fetihlerin hikayesinden ibarettir. Fenikeliler, Asurlular, Persler, Romalılar, Franklar, Venedikliler, Osmanlılar, İngilizler bu güzelim adayı ele geçirdiler. Onun varlığını ve güzelliğini yağmalayıp, kendi kültürlerine

bağımlı kılma yöntemini uyguladılar. Tıpkı, şairimiz Thodhossis Pierides'in, küçük adımıza fatihlerin ardı sıra nasıl gelip gittiklerini anlattığı gibi.

'Tarihin dalgaları geldi ve gitti birer birer,

Onlar geldi ve gitti, ama biz hep kaldık burda.

Biz, ayak altındaki efendisi bu toprağın

Biz, hep kalacak olan; onlar gelse de, gitse de..'

'Biz, hep kalacak olan; onlar gelse de, gitse de' Halkın bilicisi ve yüreklendiricisi olan şair, ona geçmişteki yıkımları nasıl bir ruhla karşılamışsa, gelecektekileri de öylece, cesaretle karşılama gücü verir. Şairin silahları yoktur, özdeksel güçleri de. Yalnızca kalemi, bilinci ve sezgisi var onun. Ve bunlar da yeterlidir. Yunanistan'da

Yannis Ritsos'un şiiri, uzun yıllar faşist diktatörlüğün ezdiği Yunan halkının besini oldu ve acılarını dindirdi. Türkiye'de Nazım Hikmet'in şiiri, demokrasi andıyla öne atılan yeni kuşağı beslemektedir. Şili'de Paplo Neruda'nın şiirine sığınmakta ve Şili halkının umudunu bağlamaktadır. Genç Vietnamlı partizanlar, ceplerindeki şiirlerle birlikte savaşlardı. Franko faşizminin egemen olduğu bütün o uzun dönem boyunca, İspanyolluğun yüreğinde özgür ve mağrur Lorca yaşadı. Puşkin'in dizeleri, II. Dünya Savaşı'nda Leningrad direnişçilerinin elinde askeri mühimmat yerini tutuyordu. Brecht'in dizeleri, bir dinamit gibi Alman anti-faşistlerinin içinde patlıyordu. Hristo

1978-79 yıllarında Kıbrıs Türk Şiiri, Kıbrıs Rum basınında tanıtıldı ve Türkiye'nin sanat-edebiyat dergileri yukarıdaki kupaerlerle bunu duyurdu.

Botev'in şiirleriyse Bulgaristan'ı saran devrim ateşini tutuşturdu.

Sanat, başka hiç kimsenin girmeye kalkışmadığı yerlere girme cesaretini gösterir. Yunan trajik şairi Euripides, Yunanlıların düşmanlarını mahveden ölümcül dizeler yaktı ve Aristophanes hiçbir şey yapmamakla birlikte, Atina toplumunda yanlış olan her şeyi yaralayıcı sözlerle hicvetti.

Konferansın sevgili üyeleri, yeniden küçük yurdu-

ma dönmek istiyorum. Kıbrıs'ta bir atasözümüz var: 'Dil her zaman ağrıyan dişe dokunmak ister.' Gerçekten biz de çürüyüp dağılma tehlikesindeki bu eski adamın bize verdiği azap çekirici ağrıyı ta içimizde duyuyoruz. Ve üstelik bunun nedenleri bize. Kıbrıs'ın Rum ve Türklerine öylesine yabancıdır ki. İki halkımızın farklı dinleri, belki farklı töreleri, farklı dilleri olduğu doğrudur. Ne var ki bu farklılıklar (Devamı Sayfa 7'de)

bekliyoruz.'
zetesi EDEK
eteri Takis
nun Rum
eclisi Başkan-
oru önergesi
Rum Yöneti-
n dost ülke-
n dost ülke-
duru amaçları
nasını önle-
ne gibi ted-
eğini' sordu-
rıyor.

in iki katı-
ngiltere'de,
rin aylıkla-
geçtiğimiz
Thatcher'in
larına para
ge olarak

ren dolayı-
a da resmi
navi İngiliz
etin hukuk
Advocate:
leri içinde-

rkli olarak
ysiler giy-
orluğunda
rmalı Türk
ki muhte-
dı, çünkü
s etrafında
u sınıflara
ve üstünde

de çevre-
n giymek-

kişilerin
fazla renk

(SÜRECEK)

adlı yazı-
a tayin ta-
eltir, özür

namaları öğütü yapılmış,
bir bilim yuvasının açılı-
şında bile Cumhuriyetçi-
liğin temel ilkesi laikliği
ayaklar altına almıştır.

Cumhuriyet düşüncesi-
nin erdemlerine inanma-
yan ve Nakşibendicilik ile
Masonluk gibi Atatürk'ün
kesin olarak karşı çıktığı
ve kapattığı akımların
peşinden sürüklenen,
Denktaş şeriat darbelerine
fetva çıkaran gerici toplan-
tırlara kadar Cumhuriyetçi-
liğin dışına çıkmıştır.

KTFD bir Cumhuriyet
idi. KKTC de KTFD'nin
devamı bir Cumhuriyettir.
Tartışma KTFD'nin adının
değiştirilmesini isteyenler
ile KKTC'nin Kıbrıslı Türk
leri daha da bağımlı kılaca-
ğı endişesi ile istemeyenler
arasında oldu. KTFD Cum-
huriyeti'nin adının kendi
koltuğunu korumak, Kıb-
rıs'ın kuzeyini Türkiye'ye
bağlamak yolunda bir a-
dım daha atmak ve kendi-
ne Cumhurbaşkanı ünvanı-
nı kazandırmak amacıyla
değiştirilmesini ısrarla iste-
yen Denktaş, Cumhuriyet-
'in bir yönetim biçimi ola-
rak erdemlerinden çok
uzak olduğunu aşırı dinci
laikliğe ters tutumu ile
hergün kanıtlamaktadır.

KTFD Cumhuriyeti'nin
adının KKTC olarak de-
ğiştirilmesine ilişkin tartışma
ve çekinceleri Denktaş'ın
saptırmaya hakkı yoktur.
KTFD Cumhuriyeti'nden
KKTC'ne geçişin ikili eno-
sis sürecini çabuklaştıraca-
ğı endişesi 15 Kasım 1983-
'ten önce dile getiriliyordu
ve bugünkü gelişmeler bu
endişenin haklılığını vur-
gulamaktadır. Özellikle A-
nayasa'ya, konan geçici
10. maddenin Bağımsız
Cumhuriyet anlayışı ile
bağdaşmadığı ortadadır. İ-
sim değişikliğinden yana
olanların karşı olanları na-
sıl etkiledikleri de anlatıl-
mış ve tarih olmuştur.

dir Bundan sonra, adı ne
olursa olsun, Kuzeydeki
yönetimi kurulması ama-
çlılığın temel ilkesi laikliği
yanan federal Cumhuriye-
te hazırlanmak ve halkın
sorunlarına çözüm getire-
bilecek duruma getirmek
herkesin görevidir. Bu da
halkın ekonomik sorunla-
rına ciddiyetle eğilmek ve
devleti halka karşı bir bas-
kı aracı olarak kullanmak-
tan vazgeçmekle olasıdır.

Bir yandan Cumhuriye-
tin erdemlerinden söz eder
beri yandan da bir Alman'
a Türk işçisini ezdirtirseniz
size kimse inanmaz. Bir
yandan Cumhuriyetçilik-
ten söz eder beri yandan
da Cumhuriyetin malı fab-
rikaları yabancı firmalara
peşkeş çekerseniz gene i-
nandırıcı olamazsınız. Hal-
kın yönetime katılmasını
öngören Cumhuriyet re-
jimine övgüler düzerken
halkın seçtiği milletvekil-
lerinin dokunulmazlıklarını
kaldırmayı KKTC'de
baş sorun yaparsanız, Cum-
huriyet sözcüğü sizin dili-
nizde anlamını yitirir.

CTP, Sayın Denktaş'ı
Cumhuriyet kavramını ist-
tismar etmekten vazgeçe-
rek gereklerine uymağa
çağırır. CTP, Denktaş'a,
1975'de kurulan KTFD
Cumhuriyeti'nin bir deva-
mı olan bugünkü devletin
yurttaşlarına karşı işlenen
haksızlıklara, emekçileri
ezmek için düzenlenen
planlara yandaş çıkmaktan
halkın iş, ekme, özgürlük,
kavgasına köstek olmaktan
vazgeçmesi gerektiğini ısr-
arla anımsatır. CTP; Denk-
taş'ın, bir Cumhurbaşkanı
olarak halkı Cumhuriyet-
çiler ve Cumhuriyetçi ol-
mayanlar diye ikiye böle-
rek Anayasa'nın kendisine
verdiği birleştiricilik göre-
vinin tam tersini yap-
makta olduğunu ve halkı
parçalamaya çalıştığını
önemle vurgular."

Kolej Müdürü Hasan
Cicioğlu'nun, TAK mu-
habirine verdiği bilgiye
göre, yedek öğrencile-

rin kayıt işlemleri bu-
gün saat 08.00 ile 13.00
arasında Kolej'de ya-
pılacak.

KIBRISLI RUM ŞAİRLER

(Baştarafı sayfa 4'te)

söylencelerinden de yarar-
lanan şair, yaşanan top-
lumsal olavları, Kıbrıs'ın
insanlarını ve doğasını du-
yarlı biçimde işlemektedir.
Şiir diline, kurgusuna ve
teknikine özen gösterip, u-
zun erimli emek veren şa-
ir; buna karşılık yalın ve
akıcı ürünler ortaya koy-
maktadır.

Güney Kıbrıs'ta yalnız-
ca en seçkin şairlerden bi-
risi olarak değil, önde ge-
len bir barış, demokrasi ve
kadın hakları savaşçısı ola-
rak da biliniyor.

X X X

Eli Peonidu'nun bizler
için bir başka özelliği da-
ha var: 1978-1980 yılları a-
rasında, ilk kez bazı Kıbrıs-
lı Türk şairlerin şiirlerini
Yunanca'ya çevirip çeşitli
Rum gazeteleriyle dergile-
rinde yayınlamış olması.
Toplumumuzun şiir ve
edebiyatıyla ilgili tanıtma
yazıları yazarak, Kıbrıslı
Türklerin dikkate değer
bir edebiyat mirasına ve
1974 sonrasında gelişen
taze bir şiire sahip olduk-
larını Rumlara duyuran ilk
kişidir.

Eli Peonidu'nun şiirleri-
nin ilk Türkçe çevirileri-
se; Kostas Grekos, Antis
Kanakis, Kostas Kleanthus
Eleni Kyriakou, Petros So-
fas ve Neofitos Taliotis gi-
bi Kıbrıslı Rum şairlerin-
kiyle birlikte, "Sanat Eme-
ği" dergisinde (Mayıs,
1979, Türkiye) yayımlandı.
1984'te ise yine Türki-
ye'deki "Yarın" dergisi,
Eli Peonidu'yu tanıtan bir
yazının yanısıra şiirlerine
yer verdi. Neşe Yaşın ve
"74 Kuşağı"nın diğer

üyeleriyle birlikte gerçek-
leştirdiğimiz bu çeviri ve
yayın eylemleri, ne yazık
ki bugüne dek Türkiye ile
sınırlı kaldı. Böylece de
Kıbrıslı Türk okurlara pek
az ulaşabildi. Kıbrıslı Rum
şairlerden yaptığımız çe-
virilerde, Rumca asıllarıyla
karşılaştırmalı olarak İngi-
lizce çeviriler temel alındı.
Eli Peonidu dışındaki şair-
lerin çoğunluğu Neşe Ya-
şın'ın ve biraz da benim e-
meğimizle çevrildi. Daha
önce Türkiye'de yayınla-
nan ve burada yer alan
Eli Peonidu'nun şiirleri
"Suçlular Çemberi" (Ati-
na, 1977) adlı kitaptan a-
lındı. Ve de "Sanat Emeği"
çevresindeki sanatçıların
da yer aldığı ortaklaşa kat-
kılarla Türkçeye kazandı-
rıldı. Ayrıca, Türkiye'deki
bazı genel kültür ansiklope-
dileri ile ansiklopedik ede-
biyat yayımları için hazır-
ladığımız tanıtma-özgeç-
miş yazılarında, kimi Kıb-
rıslı Türk şairlerin yanında
ilk kez Kıbrıslı bir Rum şa-
ire, Eli Peonidu'ya da yer
verdik.

Şu sıralardaysa, bazı
yabancı sanatçılarla birlik-
te, eski ve çağdaş Kıbrıs
Rum şiiriyle ilgili yeni ce-
viriler üzerinde çalışıyo-
ruz. Türkiye edebiyatına i-
lişkin söyleşiler yaparken,
Rum Kıbrıslıların edebiya-
tıyla ilgili çeviri ve tanıt-
malara da devam edeceğiz.
Çünkü, Kıbrıs Türk Toplu-
mu'ndaki edebiyat, hem
Türkiye'li Türklerle hem
de Kıbrıslı Rumlarla bü-
yük ölçüde ortak bir mi-
rası ve değeri paylaşıyor.

(SÜRECEK)

SAHİBİ: YENİDÜZEN LTD.
GENEL YÖNETMEN: ERGÜN VEHBI

ADRES: YENİ SANAYİ BÖLGESİ LEFKOŞA
TELEFONLAR: 74906-75240
BASILDIĞI YER: İLERİ BASİMEVİ